

Forlaget at opmuntre Henseende. Man syntes at frygte et Husmandsdyranni, som efter Gns Mening vilde føre til et Ankeri, hvorunder alle gode Foranstaltninger maatte lide, medens der efter en anden Opfattelse forventedes en Udfælselighed, som endog vilde føre til Udredelsen af høj Rønning for Medlemmer af Kommuneraadene, som formentes valgte blandt dem, som stode paa Fattigvæsenets Rind. Vor Erfaring gaar ikke i denne Retning. Det er væsentlig de samme Vælgere, der her tales om, som bestemme Folkethingets Bestaendighed. Vi kunne ikke erkjende, at de have udført dette. Hver saaledes, at de fortjene at mødes med Mistillid, og ligesaa usforklarligt er det os, at Nogen nok skulde kunne betroe den mindre Skatteyder Valgret til den lovgivende Forsamling, men derimod ikke til de kommunale Raad. Uedeligheden af Vælgerne fremkalder ofte Splid og Mistillid og foranlediger Valg, hvorved der mere er set hen til Særinteresser end til det almene Vel. Sigt vil ved den foreslaaede Ordning forandres. Naaget de mindre Skatteydere kunne have gode Anlæg for den kommunale Virksomhed, er det dog et saa stort Offer at deltage deri, at vi ere tilbøielige til at tro, at de endnu mindre end før selv ønske at søge Valg. Hvad den Klasse af Vælgere fornemmelig og det med Grund vil sætte Pris paa, er at være med til at bestemme Valgene. Vi erkjende, at der, trods det Uheldige i den nuværende Ordning, er draget endel særdeles gode Kræfter til den kommunale Virksomhed; men vi holde os forvisse om, at den foreslaaede Ordning vil, uden at disse Kræfter slydes tilside, igjennem en langt livligere Deltagelse og større Interesse, føre friske, for det kommunale Liv nyttige Kræfter til, som under de nu stedfindende Særinteressehensyn ikke kunne komme i Betragtning.

Hvor Afgørelsen for de Eighedsgrundsaetninger, hvorpaa vor Frihed er bygget, ikke er frengt dybt nok igjennem, vil man ofte møde Fordringer paa Forrettigheder, knyttede til Formue eller Hartkornsbefiddelsen, hvilke Fordringer udgaa fra en Livsbetragtning, som i flere Retninger har skadelig Indflydelse for en god Samvirken af de forskjellige Kræfter i det borgerlige Liv og forhindrer de Vedkommende

fra at komme til en ret Erkjendelse af logisk inderlig Tilslutning til vor bestaaende demokratistiske Samfundsordning. Lovforlaget vil dels ved at borttage den Stotte, som en saadan Opfattelse har havt i den uingjældende Valgbestemmelse, dels ved i den omhandlede Henseende at gjengive den mindre heldigt Stillede hans naturlige Rettigheder, og derved styrke hans Selvagtelse og fremme hans Tilfredshed med sine Raar, i dobbelt Forstand være til Nytte for Samfundet i almindelig borgerlig Henseende. Med Hensyn til Lovforlagets Entætheder skulle vi bemærke, at tvende Medlemmer af Flertallet for at imødekomme Mindretallet havde i Udvalget fremsat Forslag om, at der tildeles skulde bestemmes en Valgbarhedsænsus, saaledes nemlig, at den mindre Del saavel af Sogneraadets som af Amtsraadets Medlemmer valges iblandt de høiere Besatte. De øvrige Medlemmer af Flertallet have ikke villet modsætte sig et saadant Forslag, hvorved Valgretten forblev ubestaaende, naar Udvalget kunde samles derom. Da dette ikke blev Tilfældet, har Ingen fundet Anledning til at fremkomme med Forslaget til Thinget, idet man, som allerede ovenfor antydet, finder, at der i Diætløsheden allerede ligger en ikke ubetydelig Valgbarhedsænsus, og er overbevist om, at Forholdet i Virkeligheden vil blive det samme, uden at man opstiller Forslag om saadanne Betingelser for Valgbarhed. Den foreslaaede Forholdstalsvalgmaade betragter Flertallet som en Indrømmelse til dem, der have Betænkelse ved ellers at gaa ind paa Lovem. Som saadan skal man foreløbig lade den staa uort, idet man da med det Samme maa gjøre den anvendelig i alle Tilfælde, og derfor stille nedenstaaende Endring til § 2, hvorved Valgmændenes Antal for hver Kommune sættes til mindst 2.

De Bemærkninger, som Mindretallets nedenstaaende Betragtninger kunde give Anledning til, forbeholder Flertallet sig at fremsætte ved den mundtlige Forhandling.

Et Mindretal (Naberg, N. Andersen, G. G. Mørck og Corn. Petersen) har ikke kunnet slutte sig til Grundtanken i Lovforlaget.